Skatteutskottets betänkande

1978/79:9

med anledning av motion om rätt för pensionärer till avdrag vid beskattningen för socialförsäkringsavgifter

Motionen

I detta betänkande behandlas motionen 1977/78:1450 av Gunnar Oskarson m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär en utredning av frågan om pensionärers rätt till avdrag för avgifter till socialförsäkringen m. m. i enlighet med vad i motionen anförts.

Gällande regler

Arbetsgivares avgifter till sjukförsäkring m. m. beräknas till viss procent av utgiven lön och anses avdragsgilla vid inkomstbeskattningen på samma sätt som andra lönekostnader, dvs. under förutsättning att kostnaderna kan hänföras till omkostnad i en förvärvskälla. Avdrag medges även för motsvarande s. k. egenavgifter som utgår i fråga om inkomst av förvärvskällan jordbruksfastighet och rörelse och beträffande vissa tjänsteinkomster. Lönekostnader och egenföretagares inkomster är således i princip jämställda i dessa hänseenden. Avdrag för egenavgifter medgavs visserligen till en början såsom allmänt avdrag. Fr. o. m. 1977 års taxering skall emellertid egenavgift i fråga om inkomst av jordbruksfastighet och rörelse dras av vid beräkning av inkomst av förvärvskällan. Bestämmelserna om avdrag för egenavgifter återfinns i 41 b § kommunalskattelagen (1928:370) – KL.

Avdrag är däremot inte medgivet för lönekostnader som inte kan hänföras till en förvärvskälla. Enligt grundläggande principer vid beskattningen får avdrag inte medges för levnadskostnader och därtill hänförliga utgifter, och som exempel härpå anges uttryckligen bl. a. lönekostnader för hembiträde, inbegripet kostnader för försäkring och andra avgifter (20 § och punkt 1 av anvisningarna till 46 § KL).

Kostnader som uppkommit på grund av sjukdom kan under vissa omständigheter beaktas i form av avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga enligt särskilda anvisningar som meddelats av riksskatteverket (RSV Dt 1977:15 och 16). För pensionärer innebär dessa anvisningar i korthet följande.

En pensionär som haft kostnader på grund av sjukdom får – om han har måttliga inkomster och hans förmögenhet understiger 150 000 kr. – särskilt avdrag härför enligt nedanstående tabeller. Kostnaderna skall ha uppgått till minst 200–300 kr., och endast den del som inte ersatts av försäkringskassa eller på annat sätt medräknas.

Detta extra avdrag bör normalt kunna beräknas med ledning av följande tabell.

Ensamstående skattskyldig

Till statlig inkomstskatt taxerad inkomst	Avdrag för kostnader till följd av sjukdom medges med belopp motsvarande
högst 35 000 kr	beräknade merutgifter
mer än 35 000 kr men inte över 40 000 kr	hälften av beräknade merutgifter
över 40 000 kr	hälften av den del av beräknade merutgifter som överstiger 1/10 av inkomsten

Gift skattskyldig

Makarnas sammanlagda till statlig inkomstskatt taxerade inkomster	Avdrag för kostnader till följd av sjukdom medges med belopp motsvarande
högst 50 000 kr	beräknade merutgifter
mer än 50 000 kr men inte över 60 000 kr	hälften av beräknade merutgifter
över 60 000 kr	hälften av den del av beräknade merutgifter som överstiger 1/20 av inkomsten

Förmögenhet över 75 000 kr. medför att avdraget beräknas till lägre belopp. Om förmögenheten överstiger 150 000 kr. skall extra avdrag inte medges.

Utskottet

Yrkandet i motionen innebär att en pensionär som anställer en hemvårdare skall få avdrag vid beskattningen för de arbetsgivaravgifter som kommer att utgå.

Kostnader för lön till hemvårdare är att anse som en ej avdragsgill levnadskostnad och skäl föreligger inte för en annan behandling av de arbetsgivaravgifter som utgår på lönen. Utskottet vill samtidigt framhålla att kostnader på grund av sjukdom beaktas i form av extra avdrag enligt särskilda anvisningar som utfärdas av riksskatteverket.

Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1977/78:1450.

Stockholm den 27 september 1978

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), andre vice talmannen Tage Magnusson (m), Alvar Andersson (c), Tage Johansson (s), Nils Hörberg (fp), Rune Carlstein (s), Tage Sundkvist (c), Olle Westberg i Hofors (s), Kurt Söderström (m)*, Hagar Normark (s)*, Johan Olsson (c), Curt Boström (s), Margit Odelsparr (c), Bo Forslund (s) och Wilhelm Gustafsson (fp).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

GOTAB 58460 Stockholm 1978